

**INSTITUT TAMIŠ
PANČEVO**

PSS INSTITUT TAMIŠ DOO
Istaživačko-razvojni centar

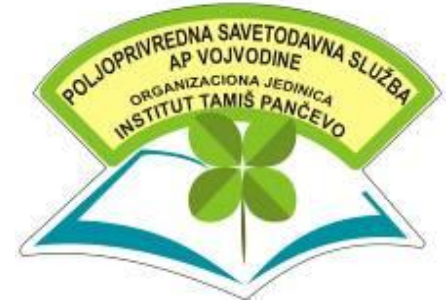
Novoseljanski put 33, 26000 Pančevo, R. Srbija

tel. 013/313-092, fax 013/373-002

E-mail: intam@panet.rs

www.institut-tamis.co.rs

www.polj.savetodavstvo.vojvodina.sr.gov.rs

FIZIČKA DEGRADACIJA ZEMLJIŠTA

Bogdan Garalejić, dipl.inž.polj.

Rukov. Savetodavnog sektora

064/ 881 44 07, b.garalejic@gmail.com

Degradacija zemljišta

- Degradacija zemljišta se definiše kao promena u “zdravstvenom stanju” zemljišta koje za rezultat ima smanjenje kapaciteta čitavog ekosistema da obezbedi dobra neophodna za ljude i sve ostale jedinice tog ekosistema.
- Označava promenu kvaliteta zemljišta prouzrokovanu nepravilnim korišćenjem najčešće u proizvodnji useva, napasanju stoke, korišćenjem u industrijske ili urbane svrhe.

Dva su osnovna činioca degradacije i to

- Gubitak zemljišta izazvan erozijom i
- Gubitak plodnosti zemljišta.

Oba činioca progresivno vode smanjenju prinosa, povećanju troškova proizvodnje i na kraju se završava napuštanjem zemljišta i njegovom pretvaranju u pustinju.

Fizička degradacija zemljišta

- Obrada zemljišta je glavni uzrok fizičke degradacije poljoprivrednog zemljišta.
- S toga je neophodno očuvati fizičku plodnost zemljišta koja predstavlja – sposobnost zemljišta da omogući infiltraciju i skladištenje vode, provetrenost, dozvoli razvoj korenovog sistema i ukorenjavanje biljaka.

Degradacija izazvana obradom i slika površine posle jakih i obilnih kiša

Slike sa oboda Deliblatske peščare, 30.04.2014.

Fizička degradacija obradom

- Na površini
  - praškasto zemljište podložno je nepropusnosti,
  - stvaranju pokorice,
  - eroziji.
- Ispod površine
  - razbija strukturne agregate,
  - razlaže organsku materiju,
  - pretvara zemljište u prah,
  - preseca povezanost pora,
  - dovodi do stvaranja plužnog đona,
  - ograničava kretanje vode i vazduha i
  - sprečava rast korena.

Poboljšanje fizičke plodnosti uslovljeno je smanjenjem obrade na minimum ili izostavljanjem obrade i povećanjem organske materije u zemljištu.

Zemljište bez obrade

**Zemljište koje se obrađuje
raonim plugom**

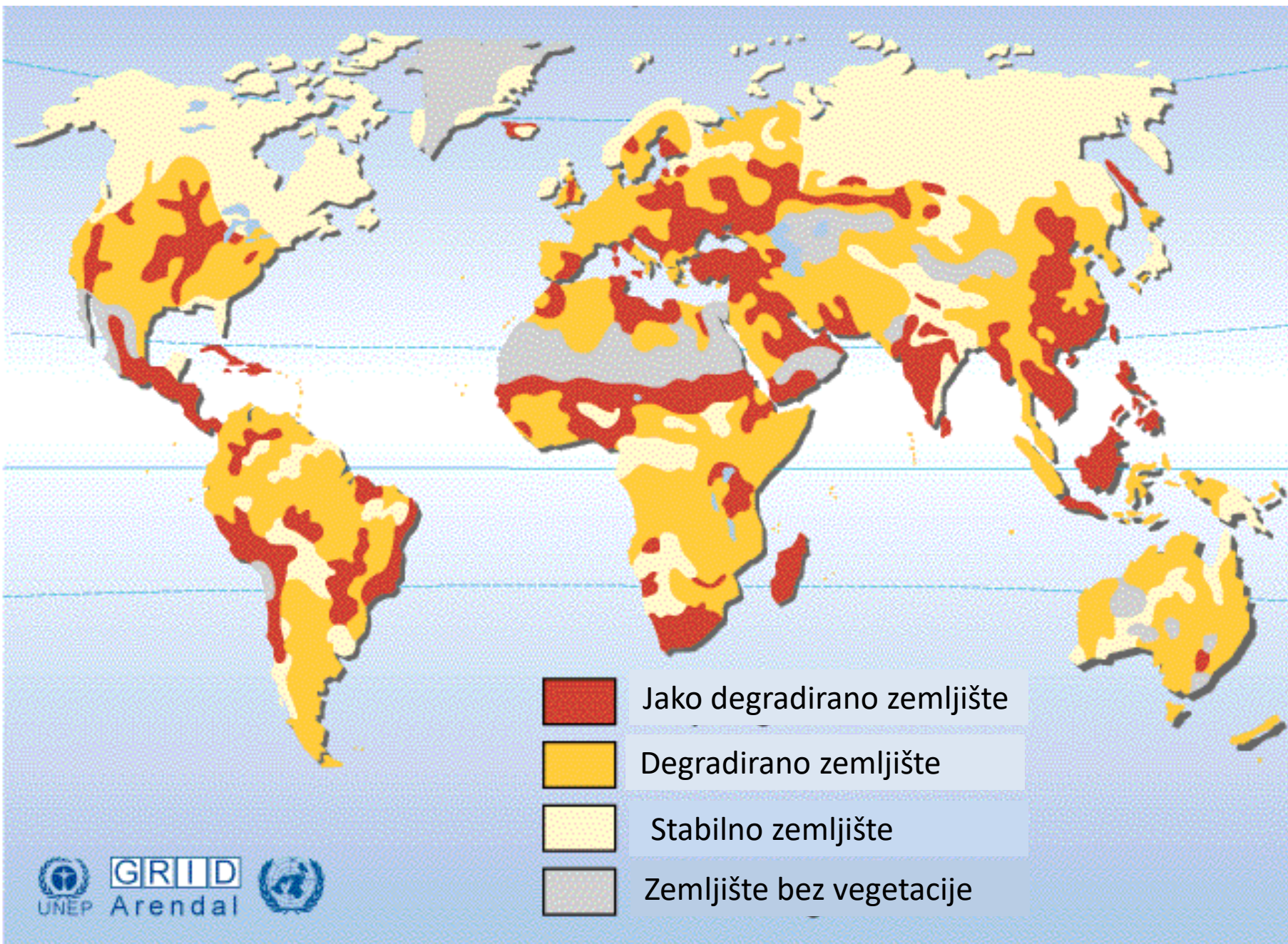

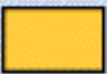

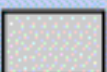
**„Živa“ površina parcele u sistemu konzervacijske obrade, nakon 2 sezone –
Ogledno polje PSS Institut Tamiš, Pančevo.**

Pored promena sistema obrade neophodno je:

- poštovati plodored,
- uvesti pokrovne useve kao i postrne useve,
- sačuvati usitnjene žetvene ostatke i
- koristiti propisno uskladišteni stajnjak.

- Jako degradirano zemljište
- Degradirano zemljište
- Stabilno zemljište
- Zemljište bez vegetacije